

KŁYCIK DLA DZIECI

Redaguj¹: Iwona Orawska, Anita Sowa

Dzień 31 października 1517 r., w którym ksi¹dz Marcin Luter przybi³ do drzwi ko³cio³a zamkowego w Wittenberdze 95 tez przeciwko odpustom i innym b³edom w nauce Ko³cio³a, uznajemy za symboliczny pocz¹tek Reformacji. Z tej okazji zapraszamy Was do wspólnej zabawy i przypomnienia sobie niektórych wydarzeń zwi¹-zanych z Reformacj¹.

Czytaj¹c Biblię m³ody mnich **Marcin Luter** doszed³ do wniosku, że w wielu miejscach naucza ona inaczej niż ówczesny ko³ció³. A skoro Biblia została napisana przez ludzi natchnionych przez Boga i jest Źród³em nauki ko³cio³a, w sprawach w¹tpliwych trzeba s³uchać bardziej Biblii niż ko³cio³a. W ten sposób zrodzi³a się najważniejsza zasada Reformacji: sola scriptura (czytaj: sola skryptura), czyli tylko Pismo.

Ksi¹dz Luter pragn¹³, aby ka³dy cz³owiek móg³ osobiście poznać tre³ Biblii. W tym celu nauczył się najpierw języka greckiego, a następnie przet³umaczył (w 1522 r.) Nowy Testament na język niemiecki. W 1534 r. ukaza³o się t³umaczenie z języka hebrajskiego na język niemiecki Starego Testamentu. Dzięki wynalazkowi druku Biblia dotar³a do wielu domów.

ROZWI³ REBUS, A DOWIESZ SIĘ JAK BRZMIAŁA JEDNA Z TEZ MARCINA LUTRA:

	- o + dziwym		+ em		ó = o + a
	ż = st	naj 	- y + 	- ku	 + d = ng t = i
ch + 	o = a	i		p = 3	 k = j

LUTER-QUIZ

1. Marcin Luter urodził się 10 listopada 1483 r. Dlaczego nadano mu imię "Marcin"?

- bo jego ojciec miał na imię Marcin, a synowie otrzymywali wówczas takie same imiona, jak ich ojcowie.
- bo imię Marcin było po prostu modne
- bo jego chrzest miał miejsce 11 listopada, czyli w dzień Świętego Marcina

2. Marcin musiał zmieniać szkołę. Z jakiego powodu?

- bo wciąż podpowiadał swoim kolegom
- bo jego ojciec chciał, żeby chodził do lepszej szkoły w Eisenach
- bo nie chciał odrabiać zadań domowych z łaciny

3. Gdy Marcin miał 22 lata przeraziła go burza. Jak obietnicę złożył ze strachu przed piorunami?

- że zostanie mnichem
- że zostanie zakonnicą
- że zostanie profesorem

4. Jakie przeżycie określa się jako "moment narodzin Reformacji"?

- przeżycie w piwnicy
- przeżycie w wieży
- przeżycie w domu

5. Co spowodowało, że Marcin Luter stał się sławny?

- przybicie 95 tez do drzwi kościoła zamkowego
- że został porwany przez dzikich jeńców
- że urządził dzikie imprezy w swoim pokoju

6. Kiedy obchodzimy Święto Reformacji?

- 31 października 1517 r.
- kiedy mamy ochotę
- co roku 31 października

7. Na jakim zamku Luter został ukryty jako rycerz Jörg?

- w Eisenach
- na Wartburgu
- na Eisenburgu

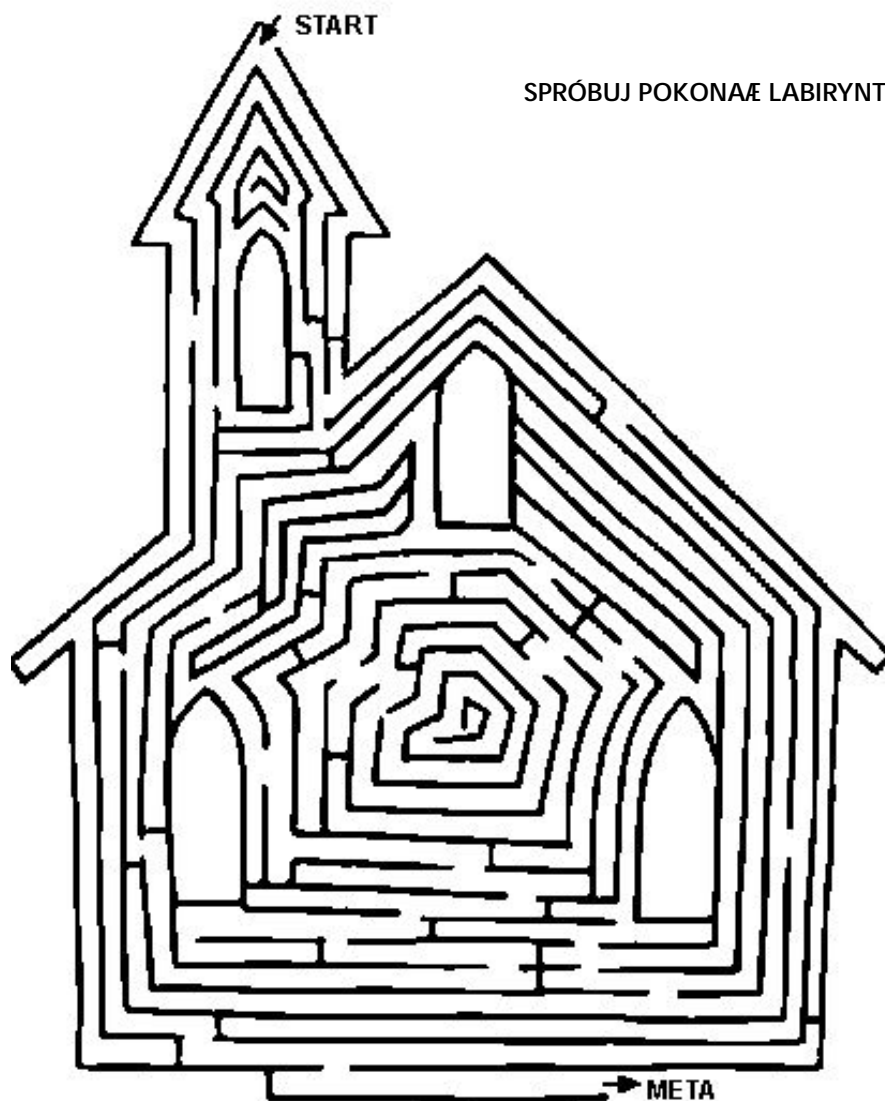
8. Ćlub Marcina Lutra wywo³a³ skandal. Kogo poœlubi³ 13 czerwca 1525 r?

- a. Dodê
- b. Krystynê de Bona
- c. Katarzynê von Bora

9. Marcin Luter zmar³ w wieku 62 lat, policz kiedy to by³o:

- a. 1564
- b. 1566
- c. 1546

1. C, 2. B, 3. A, 4. B, 5. A, 6. C, 7. B, 8. C, 9. 1546
Prawid³owe odpowiedzi to:

RÓŻA LUTRA

Ksiądz Marcin Luter miał pierścień - sygnet z różą¹. Pieczętował nim ważne dokumenty i pisma. Z czasem róża ta stała się znakiem ewangelików na całym świecie i została nazwana herbem kościoła luterańskiego. Na pewno widzieliście ten znak już nieraz. A jeśli nie, to przyjrzyj mu się i zobacz, co symbolizują¹ kolory róży.

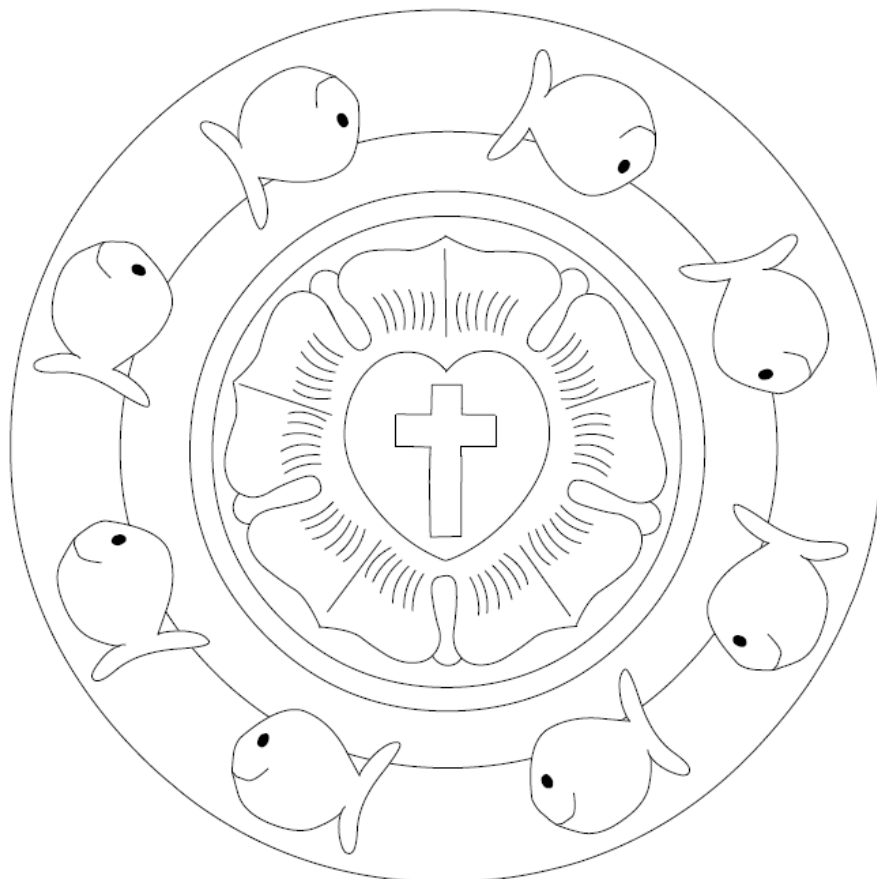
Czarny krzyż - wiara w Jezusa Chrystusa, który za nas umarł.

Czerwone serce - miłość Boga do człowieka, okazana w Jezusie Chrystusie.

Niebieskie tło - przyszła radość w Bożym Królestwie.

Złoty pierścień - zbawienie, Boży dar życia wiecznego.

A teraz spróbuj pokolorować poniższą¹ mandalę prawdziwymi, podanymi powyżej kolorami. Róża Lutra jest tu dodatkowo otoczona rybkami (ryba była symbolem pierwszych chrześcijan). Rybki możesz pokolorować dowolnym kolorem.

RYBKA Z KOLOROWYCH WYŁEK

Potrzebne materiały:

- 2 wycinki kolorowe,
- kółko do breloczka,
- zapalniczka;

Sposób wykonania:

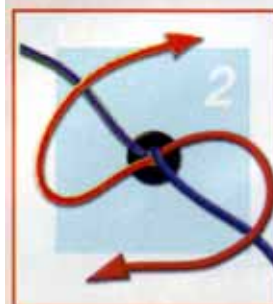
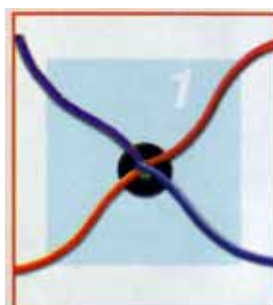
Wycinki należy podzielić na połowę (nie przecinać!). Do pierwszej z wycinków - **czzerwonej** przywiązujemy kółko od breloczka (w połowie długości wycinki). Następnie drugą wycinkę - **niebieską** ułożymy tak, aby między nimi powstał krótki prosty (rys.1). Pamiętajmy aby wszystkie cztery ramiona były równej długości.

Następnie oba końce wycinki **czzerwonej** przełożymy nad wycinką **niebieską**, tak aby powstały dwie pętle (rys.2).

Teraz odpowiednio **niebieskie** wycinki przeciągniemy przez **czzerwone** pętle znajdujące się po przeciwnej stronie (rys.3). Wszystkie wycinki mocno ściśniemy!

Całość powtarzamy. Kiedy z wycinków pozostanie tylko około 15 cm kawałki należy całość uformować w kształt rybki z jedną częścią ogona (fot.). Przykładamy ostatni zrobiony przez nas splot do powstałego wcześniej fragmentu który będzie ogonem, tak aby po każdej z dwóch stron znalazła się 1 wycinka niebieska i 1 wycinka czerwona. Kontynuujemy plecenie.

Jak ogon rybki będzie proporcjonalny do wcześniejszego kawałka to należy obciąć pozostałe fragmenty wycinki w odległości 0,5 cm od splotu i następnie przypalić je zapalniczką tak by rybka się nie rozplotła. Uwaga wycinki są bardzo łatwo palne i należy to robić bardzo ostrożnie, najlepiej z pomocą osoby dorosłej!

BUŁECZKI REFORMACYJNE

SKŁADNIKI:

500g m¹ki
 40g drożdży
 30g cukru
 250ml mleka
 50g mas³a
 50g posiekanych migdałów
 100g rodzynek
 skórka starta z cytryny
 200g ulubionego dżemu

SPOSÓB PRYZRZĘDZENIA:

Do garnuszka wlać 1/3 letniego mleka, wsypać cukier i pokruszone drożdże, wymieszać i pozostawić na ok. 10 min. w ciepłym miejscu do wstępnego wyrośnięcia.

M¹kę wsypać do miski, zrobić po^orodku zag^oębienie, wlać drożdże i wymieszać. Po^oczy^o z mi^okkim mas^oem, migdałami, rodzynekami i sk^or^ok^o cytrynow^o, dodać resztę mleka i zagnieść ciasto. Odstawić do czasu aż ciasto podwoi swoj^o obj^otość.

Ponownie ugnieść, rozwałkować i wycinać kwadraty 12x12cm. Pozaginać rogi, tak aby ich czubki spotkały się po^orodku. Na^ołożyć na ^orodek ^oyczkę dżemu i jeszcze raz odstawić do wyrośnięcia.

Piec ok. 20 minut, w nagrzanym piekarniku, w temperaturze ok. 200°C. Gotowe posypać cukrem pudrem.

Przepis pochodzi z:

<http://www.chefkoch.de/rezeptanzeige/ID.16831001077626/ID2.56/Reformationsbroetchen.html>

~ YCZYMY SMACZNEGO!